

جایگزینی سوالات چهارگزینه‌ای با سوالات پاسخ کوتاه

فرشته عراقیان مجرد^۱، دکتر اکرم ثناگو^۲، دکتر لیلا جویباری^{۳*}

سردبیر محترم مجله

هدایت می‌کند اما سوالات چند گزینه‌ای (Multiple Choice Question) اطلاعاتی را در خصوص بازخورد دانشجویان و استراتژی‌های تدریس ارائه نمی‌دهد. این ارزشیابی‌ها به دلیل ارتقاء روحیه یادگیری، حدس زدن، خردمندی آزمون (test-wisness) و جستجوی دانشجویان در بانک‌های اطلاعات مورد انتقاد قرار می‌گیرند و آنها قادر به آزمون مسائل پیچیده نیستند و هیچ فرصتی را برای فراگیران برای بیان درک خود فراهم نمی‌کند (۹).

با توجه به اهمیت نقش ارزشیابی در فرایند آموزش و اینکه در بعضی از انواع روش‌های ارزشیابی توسط دانشجویان با فراهم‌آوری اطلاعات ناکافی و نامناسب می‌تواند در قضاوت ما در باره عملکرد آموزشی و همچنین کیفیت آموزش اختلال ایجاد نماید به نظر می‌رسد آزمون‌های چهارگزینه‌ای "آزمونی مرده" محسوب می‌شوند و به تغییر اساسی در ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجویان در دروس نظری نیاز است. در ذات سوالات چهارگزینه‌ای راهنما وجود دارد از این رو سوالات "پاسخ کوتاه" برای ارزیابی فرایند تصمیم‌گیری بالینی ارجح است. سوالات "پاسخ کوتاه" چالشی‌تر و فراهم‌کننده قدرت تشخیص بهتری نسبت به آزمون‌های چهارگزینه‌ای است. در راستای حرکت به سمت آموزش صلاحیت محور و یادگیری در حد تسلط ما نیاز به آزمون‌های "کتاب باز" و توجه بیشتر به ارزیابی بر مبنای "پورتفولیو" داریم.

اولین مسئولیت هر نظام آموزشی این است که یادگیرندگان را از مرحله یادسپاری مطالب، به سمت استدلال و حل خلاقانه مشکلات سوق دهد. متأسفانه نظام آموزش پزشکی در ایران، خصوصاً از جهت آزمون‌هایش، سراسر یادسپاری را بر صدر می‌نشانند (۱). در هر برنامه آموزشی ارزشیابی رکنی اساسی بوده که می‌تواند آموزش را به مسیر صحیح هدایت نماید. استفاده از آزمون خوب پیشرفت تحصیلی، مستلزم در نظر گرفتن تمامی هدف‌های آموزشی و همه محتوای برنامه درسی است. ارزشیابی پیشرفت تحصیلی می‌تواند به منظور تصمیم‌گیری در این باره که آیا فعالیت‌های آموزشی استاد و کوشش‌های یادگیری دانشجویان به نتایج مطلوب رسیده است (۲).

امروزه ارزیابی دانشجویان با سوالات چند گزینه‌ای (Multiple Choice Question) روش استاندارد در بسیاری از مراکز به دلایل مختلف از جمله امکان‌پذیر بودن، تکرارپذیری و مقرون به صرفه بودن بخصوص در کلاس‌های بزرگ محسوب می‌شود (۳-۶). انواع این سوالات می‌تواند از سه تا پنج گزینه متغیر باشد (۷). در پاسخ به سوالات اغلب دانشجویان اعتقاد دارند اولین پاسخی که به ذهن‌شان می‌رسد پاسخ صحیح است و تغییر پاسخ منجر به غلط شدن جواب خواهد شد. در آزمون‌های چند گزینه‌ای با مرور مجدد پاسخ‌ها و تغییر در پاسخ اولیه عمدتاً این اقدام منجر به تغییر پاسخ از غلط به صحیح می‌شود (۸). این واقعیت ثابت وجود دارد که ارزیابی‌ها سبک یادگیری را

۱- دکترای پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی نسیبه ساری، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۲- دانشیار پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

۳- استاد پرستاری، مرکز مطالعات و توسعه آموزش، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران (*نویسنده مسئول)

آدرس الکترونیکی: joubari@goums.ac.ir، ۰۱۷۳۲۲۳۰۳۶۰ کد ارکید: https://orcid.org/0000-0003-2113-318X

References

- 1- Monajemi A. Clinical reasoning: concepts, education and evaluation. Isfahan: Isfahan University of Medical Sciences Press; 2011. [Persian]
- 2- Hoseini H, Shakour M, Rezaei Dehaghani A. Validity, Reliability and Difficulty of Multiple-Choice Questions in Specialized Courses of Final Exams in Bachelor Nursing at Isfahan University of Medical Sciences. Ahwaz Jundishapur Education Development Quarterly. 2017; 9(2): 129-136.
- 3- Böhme K, Schelling J, Streitlein-Böhme I, Glassen K, Schübel J, Jünger J. Comparison of collegial individual and group reviews of general practice multiple choice questions. GMS Z Med Ausbild 2012; 29(4): Doc57.
- 4- Bobby Z, Radhika MR, Nandeesh H, Balasubramanian A, Prerna S, Archana N, et al. Formulation of multiple choice questions as a revision exercise at the end of a teaching module in biochemistry. Biochem Mol Biol Educ 2012; 40(3): 169-173.
- 5- Rauschert, E. S. J., S. Yang, and R. M. Pigg. Which of the Following Is True: We Can Write Better Multiple Choice Questions. Bull Ecol Soc Am 2019; 100(1):e01468. <https://doi.org/10.1002/bes2.1468>
- 6- Redmond SP, Hartigan-Rogers JA, Cobbett S. High time for a change: psychometric analysis of multiple-choice questions in nursing. Int J Nurs Educ Scholarsh 2012 Nov 26; 9.
- 7- Bird J.B, Olvet D.M, Willey J.M, Brenner J. Patients don't come with multiple choice options: essay-based assessment in UME. MEDICAL EDUCATION ONLINE 2019; 24: 1-8. 1649959 <https://doi.org/10.1080/10872981.2019.1649959>
- 8- Mousavi A, Mousavi J, Mirzaei Esbue R. The Effect of Answer Switching on Multiple-choice Test Performance. J Mazandaran Univ Med Sci 2014; 24(117): 214-217 (Persian).
- 9- Puthiaparampil, T., Rahman, M. Very short answer questions: a viable alternative to multiple choice questions. BMC Med Educ 20, 141 (2020). <https://doi.org/10.1186/s12909-020-02057-w>